

prof. dr hab. Urszula Bartkiewicz

Warszawa 20 października 2022 r.

Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego
w Bydgoszczy

adres do korespondencji:

ul. Z. Noskowskiego 2 m 15, 02-746 Warszawa

tel. 603 948 409

RECENZJA

pracy doktorskiej mgr Beaty Kozry-Paulskiej

dziedzina sztuki, dyscyplina sztuki muzyczne

Zleciodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina

31 sierpnia 2022 r. otrzymałam pismo Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina - prof. dr. hab. Pawła Łukaszewskiego – informujące o powierzeniu mi funkcji recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora pani Beacie Kozryze-Paulskiej. Do pisma – dołączono pracę doktorską Kandydatki składającą się z dzieła artystycznego z opisem.

I/ Podstawowe dane Kandydatki

WYKSZTAŁCENIE

- dyplom magistra sztuki, specjalność dyrygentura chóralna, Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina Wydział Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej., Muzyki Kościelnej, Rytmiki i Tańca, Warszawa 2015 r.,

- dyplom magistra sztuki, specjalność gra na skrzypcach barokowych, Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego, Wydział Instrumentalny, Bydgoszcz 2018 r.

PRZEBIEG ZATRUDNIENIA

- 2015-2018 r., Prywatna Szkoła Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Sulejówku, prowadzenie przedmiotów: kształcenie słuchu, audycje muzyczne, chór, gra na skrzypcach,

- 2016 i nadal, Fundacja Szkoły Społecznej im. E. Bułhaka, Szkoła Muzyczna I st. im. W. Kilara w Warszawie, prowadzenie przedmiotów: kształcenie słuchu, audycje muzyczne, chór, gra na skrzypcach.

II/ Informacje o ocenianej rozprawie doktorskiej

1. Praca doktorska mgr Beaty Kozyry-Paulskiej składa się z dzieła artystycznego i jego opisu. Jest opatrzona tytułem *W poszukiwaniu teorii afektów oraz retoryki w muzyce dawnej i archaizującej muzyce współczesnej na wybranych przykładach*.

Dzieło artystyczne w formie zapisu audio-video jest umieszczone na nośniku elektronicznym DVD. Składa się z następujących pozycji (w kolejności zgodnej z numeracją na DVD):

- 1) **Heinrich Ignaz Franz von Biber – Sonata Ukrzyżowanie** ze zbioru *Sonat różańcowych* na skrzypce i basso continuo. Interpretacja i wykonanie partii solowej na skrzypcach barokowych - Beata Kozyra – Paulska. Obsada partii continuo - klawesyn i wiolonczela barokowa. Nagrania dokonano w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie 10.II 2021 r.,
- 2) **Mateusz Dębski – Crux Fidelis** na chór *a'capella* pod dyрекcją Beaty Kozyry-Paulskiej. Nagrania dokonano w Kościele Opatrzności Bożej w Wesolej 22.X 2020 r.,
- 3) **Stanisław Sylwester Szarzyński – Ave Regina caelorum** na sopran, troje skrzypiec i basso continuo. Interpretacja i wykonanie partii I skrzypiec - Beata Kozyra-Paulska. Partia continuo realizowana jest w obsadzie – klawesyn, wiolonczela barokowa. Nagrania dokonano w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie 10.II 2021 r.,
- 4) **Arvo Pärt – Magnificat** na pięciogłosowy chór *a'capella* z towarzyszeniem sopranu solo pod dyрекcją Beaty Kozyry-Paulskiej. Nagrania dokonano w Kościele Opatrzności Bożej w Wesolej 22.X 2020 r.,
- 5) **Georg Friedrich Händel – Psalm Dixit Dominus** na orkiestrę smyczkową, solistów i chór. Interpretacja i dyrygowanie – Beata Kozyra-Paulska. W składzie obsady continuo występuje klawesyn, wiolonczela barokowa, teoreba, kontrabas. Nagrania dokonano w Kaplicy Kurialnej przy Katedrze św. Floriana w Warszawie 24. IV 2021 r.,
- 6) **Charles Ives – Psalm 67** na chór *a'capella* pod dyрекcją Beaty Kozyry-Paulskiej. Nagrania dokonano w Kaplicy Kurialnej przy Katedrze św. Floriana w Warszawie 24.IV 2021 r.

Układ i twórcza koncepcja interpretacyjna utworów zawartych w dziele artystycznym ukazują, że Autorka pracy doskonale wie jak ważne jest odpowiednie przygotowanie wszystkich uczestników wydarzenia artystycznego do jego pełnego odbioru. Czyni to poprzez słowny komentarz w formie krótkiego filmu poprzedzającego każdą kolejną pozycję dzieła artystycznego, angażując uwagę słuchacza i uruchamiając jego zainteresowanie tym, co za chwilę ma się wydarzyć. Tak wtajemniczony w zamysł utworu odbiorca może podążać muzyczną drogą wraz z wykonawcami dzieła. Doktorantka realizując swoją twórczą koncepcję artystyczną umiejętnie korzysta z bogactwa teorii afektów i środków retoryki muzycznej, pozwalających na wyeksponowanie duchowej i ekspresywnej zawartości kompozycji, na ich logiczną narrację muzyczną i dobrze zaplanowaną dramaturgię. Niezwykle ważną cechą dzieła artystycznego Beaty Kozyry-Paulskiej jest jego różnorodność oraz bogactwo odmian stylistycznych i fakturalnych. Muzykę barokową reprezentuje siedemnastowieczna sonata skrzypcowa z basso continuo (Sonata *Ukrzyżowanie* H. I. F. von Bibera z ok. 1678 r.), siedemnastowieczny koncert wokalny na sopran, troje skrzypiec i basso continuo (*Ave Regina*

caelorum S. S. Szarzyńskiego) oraz dziesięcioczęściowy *Dixit Dominus* G.F. Händla - utwór religijny, wokalnie-instrumentalny z 1707 roku, w obsadzie: sopran, alt, chór i orkiestra, w tym grupa instrumentów realizujących basso continuo – klawesyn, teoreba, wiolonczela, kontrabas. Muzykę współczesną w pracy doktorskiej reprezentują utwory religijne na chór *a'capella*: Charles Ives – *Psalm 67* z 1894 roku, Arvo Pärt – *Magnificat* z 1989 roku oraz Mateusz Dębski – *Crux fidelis* z 2006 roku. Dla każdej kompozycji Doktorantka stworzyła przekonującą interpretację, dzięki prowadzonym uprzednio badaniom i wnikliwym analizom wykonawczym poszczególnych elementów dzieła. W ich realizacji artystycznej brała udział jako interpretatorka, skrzypaczka, dyrygentka. W rezultacie otrzymaliśmy oryginalną, piękną, pełną duchowej refleksji muzyczną kreację. Ukazała w niej swoją dużą artystyczną wyobraźnię i wiedzę, a także umiejętności w zakresie wykonawstwa muzyki na skrzypcach barokowych oraz dyrygowania. Dowiodła, że z równym powodzeniem porusza się w obszarze siedemnastowiecznej sonaty skrzypcowej z towarzyszeniem basso continuo wykonując solową partię skrzypiec w Sonacie *Ukrzyżowanie* H. I. F. von Bibera, czy partię I skrzypiec w koncercie wokalnym *Ave Regina caelorum* S. S. Szarzyńskiego, jak również prowadząc jako dyrygentka *Dixit Dominus* Händla w dużej obsadzie wokalnie-instrumentalnej, czy utwory współczesne na chór *a'capella*. W trakcie badań interpretacyjnych tak zestawionego i zróżnicowanego repertuaru powstaje wiele pytań. Poszukiwaniom odpowiedzi może sprostać jedynie bardzo dobry muzyk posiadający odpowiednie kompetencje artystyczne i naukowe. Beata Kozyra-Paulska udowodniła, że nimi dysponuje. Dzięki temu dobrała, zestawiała i zinterpretowała utwory tak, aby ukazać, że teoria afektów z całym bogactwem figur retorycznych wpływa na kształt i dramaturgię prezentacji zarówno muzyki dawnej, jak i współczesnej. Jej praca doktorska to oryginalne dzieło artystyczne o istotnym znaczeniu, dowodzące, jak wielką repertuarową różnorodność można objąć oddziaływaniem teorii afektów – bez względu na to, w jakim stopniu kompozytor świadomie się nią posługuje.

Szczegółową problematykę dzieła artystycznego i jego założony cel artystyczny obszernie przedstawia o p i s. Jest zintegrowany z dziełem artystycznym prezentując przebieg i rezultaty badań, dzięki którym Doktorantka stworzyła określoną, zaprezentowaną na DVD, postać brzmieniową dzieła artystycznego. W opisie Autorka wszechstronnie przedstawia rozważania na temat afektów w muzyce posługując się poglądami z dziedziny estetyki, muzykologii i psychologii. Korzysta z ważnych dla celu badań źródeł historycznych – traktatów muzycznych Athanasiusa Kirchera, Georga Muffata, Johanna Joachima Quantza, Carla Philippa Emanuela Bacha, czy Leopolda Mozarta, a także z wielu publikacji współczesnych. Dla unaocznienia sposobu funkcjonowania teorii afektów i środków retoryki muzycznej Doktorantka dokonuje gruntownej analizy zawartości afektywnej i środków retoryki w kompozycjach dawnych twórców – Thomasa Tallisa, Tomasa Luisa de Victorii, Antonia Vivaldiego, jak i współczesnego – Pawła Łukaszewskiego. Wybór tych akurat utworów Autorka uzasadnia tym, że są one ewidentnymi przykładami zastosowania teorii afektów i retoryki muzycznej. Nie da się temu zaprzeczyć, również w przypadku utworu współczesnego. Analogiczną metodologią badawczą Doktorantka posłużyła się analizując utwory składające się na dzieło artystyczne przedstawione na DVD – także i w tym przypadku doświadczenie badawcze w zakresie kompozycji muzyki dawnej posłużyło jej w obszarze muzyki nowszej. W Aneksie opisu Autorka umieszcza dwa wywiady związane z zagadnieniami afektów w muzyce współczesnej, przeprowadzone z kompozytorami : Mateuszem Dębskim i Arvo Pärtem. Tak więc bez wątplenia w opisie dzieła znajduje się wiele bardzo cennych informacji, przydatnych dla tych wszystkich, którzy pragną pogłębić swój odbiór dzieła i relację z nim. Zabrakło jedynie

czytelnych informacji o współwykonawcach dzieła – muzykach i ich instrumentach, reżyserach dźwięku, obrazu.

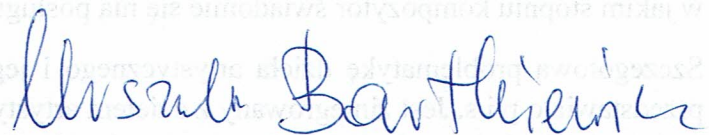
Celem pracy doktorskiej Beaty Kozyry-Paulskiej było udowodnienie, że muzyka dawna jako zjawisko ponadczasowe, z wielką siłą oddziałując na kolejne epoki muzyczne, mocno wpływa także na muzykę współczesną. Szczególnym przejawem tego wpływu jest korzystanie przez współczesnych twórców – świadome lub nie – z teorii afektów i środków retoryki muzycznej.

Konkluzja

Praca doktorska mgr Beaty Kozyry-Paulskiej ma dużą wartość poznawczą i edukacyjną, zarówno w zakresie zawartości artystycznej, jak i wiedzy teoretycznej. Doktorantka bardzo obszernie i wnikliwie przedstawia rezultaty badań prowadzących do rozwiązania założonego zagadnienia artystycznego dotyczącego funkcjonowania teorii afektów i retoryki muzycznej jako wartościowych metod w poszukiwaniach interpretacyjnych zarówno w dawniejszych, jak i współczesnych kompozycjach dzieła. Rozprawa doktorska Beaty Kozyry-Paulskiej wykazuje wysoką umiejętność i szerokie kompetencje Doktorantki w zakresie samodzielnego prowadzenia pracy artystycznej i badawczej. Stanowi oryginalne dokonanie artystyczne.

Stwierdzam, że praca doktorska mgr Beaty Kozyry-Paulskiej spełnia bez zastrzeżeń wymogi art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021. poz. 478).

Wnioskuje o dopuszczenie mgr Beaty Kozyry-Paulskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. Urszula Bartkiewicz